

NOTAT

9. NOVEMBER 2005

FASE I – OVERSIGT OVER KORTKLÆGNINGSEMNER

Forundersøgelsen består af to rapporter:

- Dels en arbejdsrapport – ”Karakteristik af hovedtræk”, der belyser Møns natur, landskab, kulturhistorie samt arkitektur og byggeskik
- Dels en arbejdsrapport ”Oversigt over kortlægningsemner”, som bl.a. indeholder en oversigt over de lokaliteter, der kan være aktuelle at belyse i forbindelse med registreringen af kulturmiljøerne.

I den anden arbejdsrapport indgår udarbejdelse af en oversigt over kortlægningsemner, sorteret efter tidsepoker, landskabstyper, temaer og emner. Ud fra nedenstående generelle skema skal vælges op til 40 kortlægningsemner, som skal beskrives i december-januar. Skemaet bliver bearbejdet og tilpasset Møn af museerne i samarbejde med Berings Tegnesteue og under inddragelse af Kulturarvsstyrelsen. Herefter vil kommune, styrelsen og følgegruppen få præsenteret det redigerede og tilpassede skemaet på ny. Af disse udvælges igen 25 kulturmiljøer der skal undersøges nærmere og beskrives fra januar til juni til det endelige atlas.

Til Følgegruppens medlemmer:

Du er velkommen til at supplere skemaet. Hvis du har forslag til landskabstyper, temaer, emner eller mulige kulturmiljøer/lokaliteter, så kopier nedenstående skema og indføj dine rettelser med kulørte eller store bogstaver og send/mail forslaget snarest til konsulenten, Berings Tegnesteue: atlas@arkitektbering.dk.

Tid: Oldtid og Vikingetid

Landskabstyper	Tema	Emner	Mulige kulturmiljøer
----------------	------	-------	----------------------

KULTURARVSSTYRELSE

N
Museer

SLOTSHOLMSGADE 1
1216 KØBENHAVN K

CVR 26489865

TELEFON 72 26 52 46

FAX 72 26 51 01

lij@kuas.dk
www.kuas.dk

J.NR. 20033611/365-0001
REF: LIJ
Oversigt over
kortlægningssemner skema

Kyst	Bebyggelse, fiskeri, jagt, håndværk, søfart, handel, forsvar	Bopladser Bebyggelse Naturhavne Hulveje Pælespærringer Handelspladser	
Moræneland	Bebyggelse, landbrug, håndværk, jagt, forsvar, infrastruktur	Bopladser Hustomter Rydningrøser Skeldiger Forsvarsvolde	
Ådale, kær og eng	Bebyggelse, fiskeri, forsvar, infrastruktur, landbrug	Bebyggelser Broer, trædesten	
Strukturer på tværs af landskabet	Tro og skik	Gravpladser og -anlæg Kultsteder Bautasten Runesten Helleristninger	

Tid: Middelalder samt perioden ca. 1500-1750

Landskab	Tema	Emner	Mulige kulturmiljøer
Kysten	Fiskeri, søfart, færgefart	Fiskerlejer, bådehuse Ladepladser Havne Færgesteder og kroer Naturhavne Landsbyer Købstæder Fiskepladser, landdragningssteder Vadesteder	
Ager	Landbrug og bebyggelse	Landsbyer med jorder og ejerlavsskel, skelsten Dyrkningssystemer Hovedgårde Enestegårde Overdrev Dyrefolde Tingsteder	
Skov	Skov, jagt, bebyggelse	Fangstgruber Højryggede agre	
(Ådale), kær og eng	Bosætning, industri	Bebyggelsesmønster Dyrefolde Vandmølleanlæg Teglovne Tørvegravning Dæmninger Kanaler Fiskedamme Broer	
Bakkeland	Bosætning	Dyrkningssystemer Bebyggelsesmønster	
Strukturer på tværs af landskabet	Købstad/Handel	Bystrukturer (gadeforløb, terrænforhold) Bymarker Markedspladser	
	Tro og skik	Kirker, kapeller, præstegårde Ødekirkegårde Helligkilder Kors Kultsten/-træer Valfartssteder	

		Klostre	
	Fæstningsanlæg	Voldsteder/fæstningsanlæg Konge- og bispeborge Sejlspærringer Skanser Forsvarsvolde	
	Infrastruktur	Vejforløb, milepæle/-høje, vejsten, stenkister Færgesteder Kanaler	

Tid: Perioden ca. 1750-1840 ("Udskiftningstid")

Landskab	Tema	Emner	Mulige kulturmiljøer
Kysten	Fiskeri, søfart, færgefart	Fiskerlejer Stejlepladser Færgesteder og kroer Anlagte havne Fiskepladser, landdragnet Skipperbyer Skibsværfter Fyranlæg Lodsbyer og lodseri Landvinding Ladepladser	
Ager	Landbrug og bebyggelse	Landsbyer, dyrkningssystemer, skelsten Grønne gader Hovedgårde og godslandskaber (inkl. skove, marker, arbejderboliger, alléer, parker, fiskedamme, mv.) Kronens ejendomme Enestegårde Gårde, huse, hustomter Dyrefolde Overdrev Græsningshaver og drivveje Diger/ejerlavsskel	
Skov	Plantning	Begyndende plantning, Parkanlæg Fangstgruber Sten- og grenkast	
Kær og eng	Bosætning, industri	Vandmølleanlæg Industri Keramikovne Vandingsanlæg/kanaler Kornmøller Tørvegravning Bebyggelsesmønster Landvinding af søer, moser mv. Broer	
Bakkeland	Bosætning	Dyrkningssystemer Bebyggelsesmønster	

Strukturer på tværs af landskabet	Handel/købstad	Havn og by Markedspadser Købmandsgårde	
	Håndværk	Kridtgrave, kalkbrænding Teglværker	
	Tro, skik	Kirker, kirkegårde, kapeller, præstegårde Kirkestier Helligkilder Kulttræer/-sten Valfartssteder Mindesten	
	Rekreation	Parkanlæg Sommerhuse	
	Infrastruktur	Amtsveje (hovedveje) Andre vejforløb Dæmninger, kanaler Milepæle/-høje, vejsten Færgesteder Broer	
	Befæstning	Skanser/forsvarsanlæg	

Tid: Ca. 1840-i dag ("Industrisamfundet")

Landskab	Tema	Emner	Mulige kulturmiljøer
Kysten	Fiskeri, søfart, færgefart, industri, rekreation, vandregulering, klitlandbrug, naturbeskyttelse	Færgesteder og kroer Broer Havne Ladepladser Udskibning af kugleflint, roer, tegl mv. Fiskerihavne Fiskepladser Værftsindustri Skipperbyer Fyr, lodsudkigstation, lodshuse, redningsstationer Hoteller, søbade, pensionater mv. Lystbådehavne, marinaer Samlingspladser, udflugtsmål og anlæg Sluser og diger Strandenge Jagt Blandingsøkonomi bl.a. landbrug, fiskeri mv.	
Ager	Landbrug og bebyggelse	Landsbyer Gårde, huse Hovedgårde og godslandskaber (inkl. skove, marker, arbejderboliger, alléer, parker mv.) Enestegårde Udstykning – husmandsbrug, jordbrugsparcer Dyrkningssystemer Roebaner Landvinding Hønsierier Dyrskuepladser Foderstofforretninger mv. Forsamlingshuse	
Skov	Rekreation, skovbrug naturbeskyttelse	Plantager Lystanlæg Samlingspladser, udflugtsmål og anlæg	

		Planteskoler, gartneri Naturskov	
Kær og eng	Industri, landbrug, bosætning	Mølleanlæg Tørvegravning Landvinding Bebyggelsesmønster	
Bakkeland	Bosætning, industri, rekreation	Bebyggelsesmønster Råstofudvinding Rekreation – feriehuse, turisme, Lystanlæg Samlingspladser, udflugtsmål og anlæg	
Strukturer på tværs af landskabet	Handel	Købmandsgårde Møllerier Tømmerhandel Lokale handelscentre	
	Andelsanlæg	Mejerier, frysehuse, tømælksfabrik, andelskostald, Brugsforeninger Foderstofforretninger	
	Skoler	Højskole, efterskoler, kostskole Handelsskole, tekniske skoler, søfartsskole, husholdningsskole Folkeskoler Friskoler	
	Tro, skik	Kirker, kirkegårde, kapeller, præstegårde Valg-/frimenighedskirker Missionshuse Forsamlingshuse	
	Fæstningsanlæg	Skanser Befæstningsanlæg 1818-1918 Befæstningsanlæg 1940-1945	
	Købstad	Bymidter Nye boligområder Havn Handelsstrøg Handelsgartneri Dyrskuepladser	
	Forstæder	Villaer Erhvervsområder	

	Håndværk, industri	Kridtgrave, kalkbrænding Teglværker Jernstøberier Sukkerfabrik, småkagefabrik, saftstation, ægpakkeri, tekstilfabrik, flintstenindustri, garveri, frørenseri o.l. Smede- og maskinværksteder Nye industrikvarterer	
	Rekreation/fritid	Parkanlæg Haver Kolonihaver Sportsanlæg, spejderhytter mv. Vandrerhjem, feriekolonier mv. Museer Biografer Teatre Golfbaner Put-and-take Jagt Skydebaner Sommerhuse	
	Infrastruktur	Amtsveje (hovedveje) Andre veje Broer Færgesteder Gasværk Radaranlæg Post, telegraf, telefon Forskningsinstitution Sygehus, alderdoms- og plejehjem Børneasyl Flyvepladser Kraftværker Forbrændingsanlæg mv. El-ledninger og transformerstationer Bebyggelse langs udfaldsveje Nutidige vindmøller	

BILAG VEDLAGT

Angiv hvilke bilag som er medsendt eller slet afsnittet

KOPI ER SENDT TIL

Angiv hvem der modtager kopi eller slet afsnittet